

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЛІКІВ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА НАУКА ТА ПРАКТИКА:
ПРОБЛЕМИ, ДОСЯГНЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**PHARMACEUTICAL SCIENCE AND PRACTICE:
PROBLEMS, ACHIEVEMENTS, PROSPECTS**

Матеріали ІІ науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

27 квітня 2018 року
м. Харків

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ

№ 606 від 11.10.2017 р.

Харків
НФаУ
2018

УДК 615:001:378

Ф 24

Редакційна колегія: проф. О. Ф. Пімінов, проф. Л. І. Шульга, проф. Н. А. Цубанова, доц. С. В. Огарь, доц. К. О. Бур'ян, проф. Е. В. Супрун, доц. С. М. Ролік-Аттіа, доц. В. А. Якущенко, доц. О. В. Файзуллін, ст. викл. Н. А. Домар

Фармацевтична наука та практика: проблеми, досягнення, перспективи розвитку = *Pharmaceutical science and practice: problems, achievements, prospects* : матер. II наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 27 квітня 2018 р. / ред. кол. : О. Ф. Пімінов та ін. – Х. : НФаУ, 2018. – 464 с.

Збірник містить матеріали II науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Фармацевтична наука та практика: проблеми, досягнення, перспективи розвитку», де розглянуто теоретичні та практичні питання за науковими напрямками: синтез, аналіз, стандартизація біологічно активних сполук і лікарських засобів; фітохімічні дослідження; фармацевтична технологія, біотехнологія та гомеопатія; менеджмент та маркетинг у фармації, фармакоекономічні дослідження; експериментальна та клінічна фармакологія і фармацевтична опіка; сучасна освіта та підготовка спеціалістів фармації та медицини у закладах вищої освіти.

Видання призначено для широкого кола наукових, науково-педагогічних і практичних працівників, викладачів закладів вищої освіти.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

The collection contains the materials of the IInd scientific-practical Internet conference with international participation «Pharmaceutical science and practice: problems, achievements, development prospects». The publication considers theoretical and practical issues in the scientific areas: synthesis, analysis, standardization of biologically active compounds and drugs; phytochemical studies; pharmaceutical technology, biotechnology and homeopathy; management and marketing in pharmacy, pharmacoeconomic research; experimental and clinical pharmacology and pharmaceutical care; modern education and training of specialists in pharmacy and medicine in institutions of higher education.

The publication is intended for a wide range of scientific, scientific and pedagogical and practical workers, teachers of institutions of higher education. Materials are provided in the original language. The authors are responsible for the reliability of the materials.

УДК 615:001:378

© Пімінов О. Ф., Шульга Л. І.,
Цубанова Н. А., Огарь С. В.,
Бур'ян К. О., Супрун Е. В.,
Ролік-Аттіа С. М., Якущенко В. А.,
Файзуллін О. В., Домар Н. А., 2018

**Гомеопатичні препарати промислового виробництва як питання для самостійного розгляду у післядипломній підготовці спеціалістів фармації
Шульга Л.І., Безценна Т.С., Губченко Т.Д., Лукієнко О.В.**

*Кафедра загальної фармації та безпеки ліків,
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації,
Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна
farmtex-ipksf@nuph.edu.ua*

Вступ. Відповідно до сучасних тенденцій системи післядипломної освіти організація навчального процесу зазнає змін – при оновленні навчальних планів та програм збільшується час, що відведено на самостійну роботу (СР) фахівців. В рамках навчального процесу, згідно із запланованими у програмі годинами, самостійна діяльність супроводжується та контролюється викладачами кафедри.

З метою забезпечення навчально-методичними матеріалами для СР провізорів-інтернів та слухачів циклів підвищення кваліфікації колективом кафедри ЗФБЛ ІПКСФ розробляються методичні рекомендації за низкою тематик, у яких, окрім структурованої загальної інформації та питань для розгляду, пропонується для виконання практична частина, яка вміщує ряд тестових завдань, ситуаційні задачі, питання для самоконтролю. В цьому аспекті також слушно створення роздаткового матеріалу, який стане у нагоді при роботі з питаннями для розбору.

У післядипломній підготовці фахівців фармації (спеціалізація (інтернатура), передатестаційні цикли та цикли тематичного удосконалення) розглядається тематика «Гомеопатичні лікарські засоби», але слід враховувати, що за деякими питаннями з гомеопатії у осіб, які навчаються, відсутні ґрунтовні знання, оскільки на додипломному рівні означене або взагалі не вивчали, або одержували уявлення за ключовими аспектами.

Мета роботи – формування інформаційного матеріалу стосовно гомеопатичних препаратів промислового виробництва як питання для самостійного розгляду за тематикою «Гомеопатичні лікарські засоби» у післядипломній підготовці спеціалістів фармації.

Матеріали та методи. Об'єкти дослідження – дані офіційних джерел щодо гомеопатичних лікарських засобів (ГомЛЗ), що були зареєстровані на вітчизняному фармацевтичному ринку у період 2007-2017 рр. У процесі обробки матеріалу застосовано методи аналізу, графічний та узагальнення.

Результати та їх обговорення. У період 2007-2017 рр. на фармацевтичному ринку України сегмент гомеопатичних препаратів складав перелік найменувань, який налічував 183 позиції. За означений проміжок часу деякі ГомЛЗ проходили перереєстрацію або ж їх реєстраційні посвідчення втрачали чинність, так як не подовжувалися.

На підставі розгляду сформованого переліку препаратів встановлено переважання ГомЛЗ закордонного виробництва. Серед лідерів країн-імпортерів за представленим асортиментом відмічено Німеччину. Частка ГомЛЗ

досліджуваного сегменту, що імпортувалася в Україну з Німеччини, становила 34,43 %. Серед виробників ГомЛЗ зазначено наступні: Deutsche Homoeopathie-Union DHU-Arzneimittel GmbH & Co. KG (18,58 %), Dr. Theiss Naturwaren GmbH (1,09 %), Hevert Arzneimittel GmbH & Co. KG (виробник in bulk) / Queisser Pharma GmbH & Co. KG (виробник готового лікарського засобу) (1,64 %), Bionorica AG (4,37 %), SANUM-Kehlbeck GmbH & Co. KG (3,28 %), Homviora Arzneimittel Dr. Hagedorn GmbH & Co (3,28 %), Cefak KG (1,64 %), Meckel-Spenglersan GmbH (0,55 %). Ще один крупний імпортер – Російська Федерація (14,20 %), зареєстровані ГомЛЗ з встановленого переліку були представлені двома виробниками: ТОВ «НВФ «Матеріа Медика Холдинг» (8,74 %) та ТОВ «Таліон-А» (5,46 %). Третя позиція серед закордонних постачальників належала австрійському виробнику гомеопатичних ліків **Richard Bittner AG** (11,48 %).

Виробники гомеопатичних препаратів із США та Італії на фармацевтичному ринку України реєстрували по 4,37 % ГомЛЗ, з Республіки Ель-Сальвадор – 3,83 %, з Франції – 3,28 %, зі Швейцарії – 2,73 %, з Індії – 0,55 %.

Вітчизняними виробниками на фармацевтичний ринок постачалися 20,76 % гомеопатичних ліків: ЗАТ «Національна Гомеопатична Спілка» (м. Київ), ТОВ «Гомеопатична аптека» (м. Харків), ТОВ «Арніка» (м. Харків), ТОВ «Фабрика рослинних лікарських засобів «Природні ліки» (смт Безлюдівка, Харківська обл.), ПрАТ «Національна Гомеопатична Спілка» (м. Лубни), ПАТ «Біолік» (м. Ладижин, Вінницька обл.).

Сформований перелік лікарських препаратів також було розглянуто з позиції розподілу за лікарськими формами (ЛФ). Окремо визначали частки ЛФ серед ГомЛЗ закордонного і вітчизняного виробника, що представлено на рис. 1 та рис. 2.

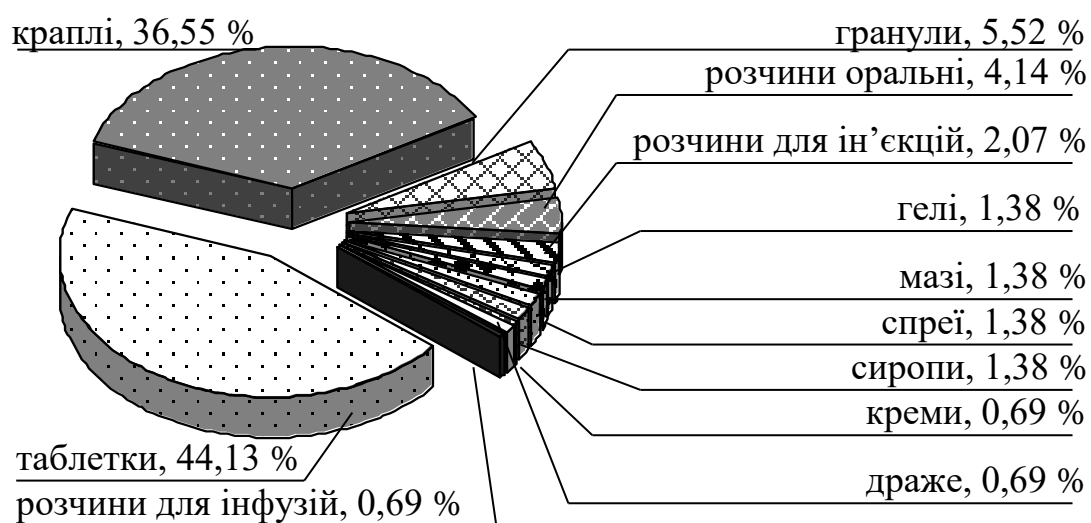

Рис. 1. Лікарські форми зареєстрованих на фармацевтичному ринку України ГомЛЗ закордонного виробництва у період 2007-2017 рр.

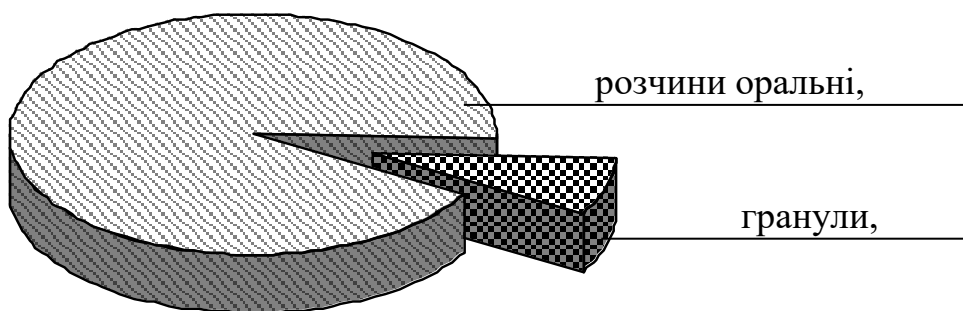

Рис. 2. Лікарські форми зареєстрованих на фармацевтичному ринку України ГомЛЗ вітчизняного виробництва у період 2007-2017 рр.

На підставі даних аналізу встановлено, що у період 2007-2017 рр. на фармацевтичному ринку України серед зареєстрованих закордонних ГомЛЗ переважали таблетки (44,13%), рідкі ЛФ у формі крапель (36,55%), у той час, як вітчизняним виробником постачалися здебільшого розчини для орального застосування (92,11%).

Висновки. Використання представленого матеріалу стосовно ГомЛЗ промислового виробництва при самостійному розгляді питань за тематикою «Гомеопатичні лікарські засоби» на післядипломному рівні допоможе формуванню уявлення у спеціалістів фармації щодо відношення до гомеопатії та гомеопатичних ліків у різних країнах світу.

Література

1. Лукієнко О. В. Викладання тематики «Гомеопатичні лікарські засоби» в системі післядипломної освіти / О. В. Лукієнко, Л. І. Шульга // Сучасні досягнення фармацевтичної технології і біотехнології : зб. наук. пр. – Х., 2017. – С. 129–130.
2. Оптимізація проведення аудиторної самостійної роботи слухачів на циклах тематичного удосконалення – підґрунтя формування професійних якостей / Н. А. Домар, Л. І. Шульга, С. В. Огарь, С. М. Ролік // Підготовка спеціалістів фармації в рамках концепції «Навчання протягом життя (life long learning)» : наука, освіта, практика : матеріали І наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 16-17 травня 2017 р. – Х. : НФаУ, 2017. – С. 14–15.
3. Шульга Л. І. Інтеграція гомеопатичного методу лікування в післядипломну освіту спеціалістів охорони здоров'я / Л. І. Шульга, В. А. Якущенко // Фармацевтична наука та практика: проблеми, досягнення, перспективи розвитку : матеріали І наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 24-25 березня 2016 р. – Х. : НФаУ, 2016. – С. 360–361.
4. Шульга Л. І. Деякі аспекти розробки навчально-методичних матеріалів до виконання самостійної роботи слухачами системи післядипломної освіти / Л. І. Шульга, О. В. Лукієнко // Підготовка спеціалістів фармації в рамках концепції «Навчання протягом життя (life long learning)» : наука, освіта, практика : матеріали І наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 16-17 травня 2017 р. – Х. : НФаУ, 2017. – С. 83–85.